

75. YAŞ KONYA YAZILARI: 10

ŞU BİZİM MERAM!

Bakmayın siz ‘Şu bizim Meram’ dememize, artık Meram çoktan bizim olmaktan çıktı, elimizin altından kayıp gidiverdi de farkına bile varamadık. Görüyoruz ama elimizden bir şey gelmiyor. Benim bu sessiz çılgılığım yeni değil, yıllarca çeşitli ortamlarda yazıp çizdim ama eskilerin deyişiy-le kim okur kim dinler varak-ı mihr ü vefayı hesabı kâle alan olmadı. Benim çılgılığım ilk değildi, benden on yıllarca önce de 40-50 binlik Konya’ımızda da yanıp yakılanlar vardı. İşte onlardan biri...

Ziya Çalık / Çalıköğlü adını hatırlayanlarınız çıkacaktır elbette. Yaşlı Konyalılar, basın dünyasının emektarları hatırlamaya çalışacaklardır. Önce kendisini bir tanıttım da görüşlerine öyle sıra gelsin diyeceğim ama elimin altındaki kaynaklarda ona dair pek bir şey bulamadım. Vardır muhakkak da kim bilir hangi gazete veya derginin tozlanmış sayfaları arasında sıkışıp kalmıştır.

On yıl kadar oluyor, *Merhaba*’mızın Akademik Sayfalar’ında onun bir kitabını tanıtmış (‘Dünkü

Prof. Dr.
Saim SAKAOĞLU

Konya’dan Kitaplar: 1: Ziya Çalık ve Nasrettin Hoca’, 5/26, 21 Eylül 2005, 250), bu yazıyı daha sonra bir kitabıma da almıştım (*Nasreddin Hoca Üzerine Yazılar*, Konya 2013, 332-334).

Dört arkadaşımızın; Caner Arabacı, Bün-yamin Ayhan, Adem Demirsoy ve Hakan

Aydın’ın hazırladıkları *Konya Basın Tarihi* (Konya 2008) adlı güzel çalışmanın Dizin’inden yola çıkarak onun basın hayatına dair bilgi kıvrımları elde edebildik. *Ekekon* gazetesinin yazı işleri müdürlüğünü yapmış, *Babalık* ve *Yeni Ses* gibi gazetelerde de yazmıştır. Ayrıca *Yeni Sanat* dergisinin idare müdürlüğünü üstlenmiş, *İş Ocağı* ve *Kervan* gibi dergilerde de yazmıştır. *Ekekon* gazetesinde ise *Ay Işığı* adlı ‘3 perdelik komedi eseri’ yayımlanmıştır. Basın erbabından daha geniş bilgi beklemekteyim. Sayın Uz’un Konya *Kültürüne Hizmet Edenler* adlı eseri ile *Konya Ansiklopedisi*’nde kendisiyle ilgili bölüm ve maddeye rastlanılmamıştır.

Bu arada Sayın Uz ile bir telefon sohbeti sırasında, Muzaffer Erdoğan’ın *İzahlı Konya*

Bibliyografyası'nın (İstanbul 1952) adı geçiverdi. Bu kitabı nerede bulacaksınız ki? Ama ben vaktiyle fotokopisini almış, ciltletmiş ve yerine yerleştirmiştim. Bibliyografya ad göre hazırlandığı için merhumun adı kitabın sondan ikinci maddesi idi. (Sonuncu kişi kim diye merak edenler için yazıverelim, Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu idi.)

Çalık'ın listesinde, biri kitap olmak üzere 18 kaynağa yer verilmiş: Kitap, bizim de tanıttığımız yukarıda belirttiğimiz *Nasreddin Hoca* kitabıdır. Yazılardan dokuz tanesi *Babalık*, altı tanesi *Ekekon* gazetesinde yer almış. İki yazı ise Konya Halkevi'nin yayın organı olan *Konya* dergisinde basılmış. Burada yazıların konularına girmeyeceğim ama pek siyasete dokunmamış, ilimizin ve bazı ilçelerimizin sorunları ile ilgili görüşlerini dile getirmiştir.

Çalık'ın il dışındaki bazı dergilerde de yazılarının yayımlandığını hatırlatmak isteriz: "Turizm Bakımından Konya", *Av ve Deniz*, 3, 1945, 43.47, İstanbul

Yeni Meram gazetesi yıllardan beri güzel bir uygulamanın içindedir. Gazetenin ilk yıllarından başla-

arak her gün mazinin bir ilk sayfasını aynen vermektedir. Elimizin altındaki sayfa, 9 Aralık 1950 Cumartesi gününe ait ilk sayfadır. Kore savaşıyla ilgili haberlerin daha çok yer aldığı sayfanın başyazısı *Meramina Ermiyen Meram* adını taşımaktadır. İmza sahibini eski okuyucuların tahminde zorlanmayacağımızı düşünüyorum: Ziya Çalıkoğlu. Yazısının ilki iki paragrafını yazım özelliklerine bağlı kalarak aşağıya alıyoruz.

"*Altın tezhip'i baha biçilmez bir kitap her yeri ced yadigarı ile dolu Konyanın ihtiva ettiği eserler bakımından ne kadar değeri varsa, step iklim şartlarına uyararak bir boğucu sıcağı, bunaltan bir havası olduğunu kimse inkâr edemez. Kul kusursuz olmaz, darıldığı gibi şehirlerin de aksayan bir tarafı oluyor.*"

"*Fakat, tabiat bu güzel tarihi yurdu mahzun bırakmamak için onun ta yambaşında akar suyu ile, asırlar görmüş ağaçlarıyla ve tatlı tatlı esen gedabat meltemiyle öyle esrarlı bir yer ihsan etmiştir ki birisinin hararetini diğeri tatlı itidal ile ayarlayarak Konyalılara eşsiz bir yazlık olmuştur.*"

Yazının kaleme alınış sebebine gelince, Meram'da yapılması plan-

Fotoğraf: Av. Ahmet Ergun

Soldan sağa: Mustafa Şevi Ergun (1889-1954), Cemal Bardakçı (1887-1981), Ziya Çalık.

lanan Sanatoryum için Valilik konağının düşünülmesiymiş. Yazarımız haklı olarak pek çok sebebi sıraladıktan sonra kendince uygun olan bir yeri öneriyor. Biz insanların kolayca kaçma gibi bir özelliği var, var ama bu satırlar onu yazmam için ele alınmadı, belki başka bir yazımızda onunla ilgili görüşlerimizi de dile getiririz.

Gelelim günümüzün Meram'ına... Hani şu betonarmenin kucağında yaşama savaşı veren Meram'ımızın bugününe... Ben hasbelkader bir Meramlıyım. Doğduğum yıllarda merkez ilçeler değil merkez mahalleler vardı. Ben de bu merkez mahallelerden birinde, bugün Karatay ve Meram ilçelerinin sınırını oluşturan Karaman Caddesi'nin Meram tarafında kalan bir sınır mahallesi olan Fahrünnisa Mahallesi'nde doğmuşum. Şimdi ise Meram'ın sakin bir köşesinde oturuyorum.

Bakmayın siz 'sakin bir köşe' dememe, masallardaki gibi söylememiz gerekirse, evvel zaman içinde ağaçlarında kuşların yuva yaptığı, tiyinlerin cambazlığa soyunduğu, çiçeklerin renk ve kokusunun bizleri mest ettiği gerçek bir Meram köşesinde. Oturduğum sitenin bahçesinde inşaat alanı dışında kalan birkaç yaşlı ağaç da olmasa orayı bile tarlalardan aparılmış topraklar olarak algılayacağım.

Meram'la tanışmamın tarihi neredeyse 70 yıl sınırına dayanıyor. O yılların Meram'ı bir siyahbeyaz fotoğrafı gibi gözlerimin önünde parlayıp duruyor. Çocukluktan gençliğe geçiş dönemimin hatıraları ise bambaşka... Aşk u sevdasız ama gençlik kıvılcıklarının yakıp kavurduğu bir dönem... Son durakta kuyrukta otobüs bekleyen, ırmağın neredeyse çukurlaşmış yerlerinde, güya yüzmeye çalışan, tahta köprüünün hemen başlangıcındaki karadut ile o güzelim gömleklerini (tişörtleri-

ni değil) renklendiren, camiin alt tarafındaki değirmen suyunun sıçrayanlarında serinleyen sanki bizler değildik. Kış aylarında ev bekçiliğine soyunup Meram'ı bekleyen kışlıkçıların ayrı bir havası vardı. Günlük gazetelerimizde sık sık hovardaların basıldığı oturak âlemleri yer alırdı. Yürüyerek, şimdi Millî Eğitim Müdürlüğü olarak kullanılan 1928 yılında inşa edilen Hakimiyeti Milliye okuluna gelen arkadaşımızı da unutmamak gerekir.

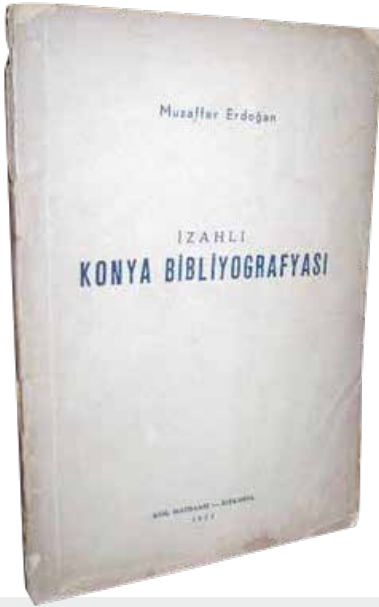
Zaman zaman Meram'ın dar yollarından, asfaltla tanışan geniş yollarından geçerek eski Meram'ı aramaya çalışırım. Hayal kırıklığımı gidermeye çalışan, bir köşede unutulup kalan bir yıkıntıyı veya terk edilmiş eski bir kerpiç evi görünce, milattan bilmem kaç bin yıl öncesinden kalmış bir 'korunaklı' eser gibi algılar, avunmaya çalışırım.

Ziya Çalıköğlü'nün yazısının başlığına dönersek artık bugün muraadına ermiş gibidir. Artık ne söylesem gerisi boş... 'ayak yolu' nam mekânlarla iç içeyiz, ne ahır sekisi kaldı, ne samanlık; artık at arabaları iki kanatlı kapılardan içeriye alınamamanın hüznünü taşıırken son model arabalar 'itina ile' garaj' nam yerlere hapsediliyor, falan filan.

Ve bizleri eski günlere taşıyacak iki söz... Hovardalığa gidenin kulağı pencerede olur... Oturduğu ahır sekisi, çığırdığı İstanbul türküsü... Bugün o nevezuhur evlerde İstanbul türküsü bile çığırlmıyor. Tarkan'ımız ne güne duruyor, kıyafetlerinden cinsiyetlerini belirlemekte zorluk çektiğimiz, sanatçılıkları seyircilerinden (hayranlarından) menkul cicili biçili kız ve oğlanlarımız ne güne duruyor. Haydi, kutyu açtırmayalım da gerisini size bırakalım. Dünkü Meram'ı hatırlayan kaç kişi kaldık ki... Ama gerçek Meram'ı... Bir şeylere feda edilmeyen Meram'ı...

MUZAFFER ERDOĞAN'IN İZAHLI KONYA BİBLİYOGRAFYASI'NDAN ZİYA ÇALIK'IN YAYIN LİSTESİ.

- 1- Babalık'ta Hayatım, Babalık Gazetesi, 2286, 7, Kânun-i Sani 1927.
- 2- Ermenekli Hasan Rüştü, Ekekon Gazetesi, 256.
- 3- Gazi'nin Heykeli, Babalık Gazetesi, 2213, 8 Teşrin-i Evvel 1923.
- 4- Heykelin Cebhesi Ne Tarafa Olmalıdır, Babalık Gazetesi, 2213. 10 Teşrin-i Evvel 1926.
- 5- İplikçi Camii'nin Restorasyonu, Ekokon Gazetesi, 18.
- 6- Eylül 1939 ve 7 Teşrin-i Evvel 1939 (İki Makale).
- 7- Jeoloji Ve Su Vaziyetine Göre Meram Deresi, Ekekon Gazetesi, 7 Kânun-i Sani 1938.

- 8- Karapınar'da Mimar Sinan'ın Üç Eseri, Ekekon Gazetesi, 23 Şubat 1938.
- 9- Konya Darülmuallin Binası, Babalık Gazetesi, 1512, 3 Haziran 1340.
- 10- Konya'da Selçukilerin Son Sarayı, Ekekon Gazetesi, 9 Ağustos 1939.
- 11- Konya'nın Muhterem Belediyesine, Babalık Gazetesi, 1355-1362, 27 Teşrin-i Sani 1339 - 5 Kânun-i Evvel 1339 (Beş Makale).
- 12- Konya Ovası Çevresinde Bir Gezinti, Ekekon 27 Kânun-i Sani 1938 v.d.
- 13- Konya Tayyaresi, Babalık Gazetesi, 1567, 12 Ağustos 1340.
- 14- Obruklar, Konya Mecmuası 30 Eylül 1939.
- 15- Saat Kulesi, Babalık Gazetesi, 2251, 26 Teşrin-i Sani 1926.
- 16- Nasreddin Hoca, Konya Vilâyet Matbaası, 1929, 126 Sahife, 50 Kuruş.
- 17- Şadi Bey Konya'da, Babalık Gazetesi, 1330, 28 Teşrin-i Evvel, 1339.
- 18- Ufûl Eden Bir Sanatkârın Hatırası, Babalık Gazetesi, 1502, 22 Mayıs 1340.

KAYNAK

Erdoğan, Muzafer, İzahlı Konya Bibliyografyası, İstanbul 1952, Anıl Matbaası.

Seyit Küçükbezirci'nin "Konya Basın Tarihine Işık Tutacak Mektuplar" başlıklı köşe yazısında; "Mehmet Önder'den "Konya Basın Tarihi'ne Katkılar Sunan Bir Mektup" ara başlığı ile Mehmet ÖNDER'in Seyit Küçükbezirci'ye yazdığı 18 Ocak 1990 tarihli mektup ile: Ziya ÇALIK'ın Ekekon Gazetesi'nin başyazarı olduğu, gazetenin önce gündelik, daha sonra gümüşü, çok sonraki yıllar da haftada üç gün yayınlandığı, Ekekon'un tam ve mükemmel bir koleksiyonunun Av. Besim Ergun Bey tarafından vefatından bir yıl kadar önce Milli Kütüphane'ye bağışlandığı tespit edilmiştir. Bknz. Küçükbezirci, Seyit, "Konya Basın Tarihine Işık Tutacak Mektuplar", Memleket Gazetesi, 27.06.2011; "Gömü Peşinde Seyirdiriken: Ekekon İçin Çağrı", Yeni Meram Gazetesi, 15 Ocak 1990.

ALİ EMİRÎ'NİN MEDHIYE-İ MEVLÂNÂ'SI

Ahmet ÇELİK

Daha çok topladığı kitaplarla meşhur olan *İstanbul Millet Kütüphanesi*'nin kurucusu olan Ali Emîrî 1857'de Diyarbakır'da doğdu. Babası *Seyyid Mehmed Şerif Efendi*'dir. İlk tahsilini Diyarbakır'da yaptı. Amcası Fethullah Feyzi Efendi'den Farsça dersleri aldı. Dayılarının Mardin sancağı tahrirat ve rûsûmât müdürü buldukları sırada oraya giderek bazı müderrislerden çeşitli dersler aldı. Kısa zamanda Arapça ve Farsça'sını ilerletti. Bu arada kadîm tarzda şiirler yazmaya başladı.

1875'te telgrafçılık kurslarına katılarak telgrafçı oldu. 1878'de Hey'et-i Islâhiyye ile Diyarbakır'a gelen Abidin Paşa'nın yanına müsevvid olarak girdi; onunla birlikte Harput, Sivas ve Selânik'e gitti. Daha sonra Kozan Sancağı A'şâr Müdürlüğü ile Adana A'şâr Nezâreti başkâtipliği yaptı. Sırasıyla Leskovik, Kırşehir ve Trablusşam sancağı muhâsipliklerinde Elazığ ve Erzurum defterdarlıklarında bulundu.

Kırşehir muhâsibi iken masrafları kendisinden, işçiliği dervişlerince karşılanmak sûretiyle Hacı Bektâş-ı Velî Dergâhı'nı tamir ettirdi.

Yanya ve İşkodra maliye müfettişliklerinde, Halep defterdarlığı ile Yemen maliye müfettişliğinde bulundu. 1908'de II. Meşrutiyet'in ilânından sonra kendi isteği ile emekli oldu.

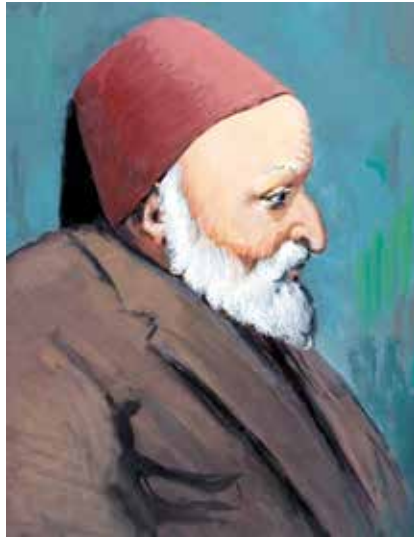
Emekliye ayrıldıktan sonra Millî Tettebbular Encümeni, Tasnîf-i Vesâik-i Târîhiyye Encümeni başkanlığı ile Târîh-i Osmânî Encümeni üyeliği yaptı.

(Tasnîf-i Vesâik-i Târîhiyye) Başbakanlık Osmanlı Arşivi Dairesi Tasnif Komisyonu'nun başında bulunduğu sırada da kendi adına izâfe edilen "Ali Emîrî Tasnifi"ni meydana getirdi.

23 Ocak 1924'te vefat eden Ali Emîrî'nin kabri Fâtih Camii hazîresindedir.

Hayatı boyunca gittiği her yerde kitap toplayan Ali Emîrî Efendi, ilmî ve edebî faaliyetlerini emekliliğinden sonra daha da hızlandırmıştır.

Şair ve usta bir münekkit olan Ali Emîrî Efendi'nin en önemli hizmeti, hayatı boyunca topladığı

Ali Emiri Efendi (1857 - 1924)

mış olduğu paha biçilmez değer-
de kitaplardan oluşan 16.000
ciltlik kütüphanesini, Fatih'te
Feyzullah Efendi Medresesi'nde
kendi kurmuş olduğu Millet
Kütüphanesi'ne bağışlaması ve
ölümüne kadar da buranın mü-
dürlüğünü yapmış olmasıdır. Ali
Emîrî'nin önemli hizmetlerinden
bir diğeri de Kaşgarlı Mahmud'un
o zamana kadar ele geçmeyen
Divânü Lugâti't-Türk adlı eserini
bulması ve ilim âleminin hizmeti-
ne sunmasıdır.

MEDHİYE-İ MEVLÂNÂ

Ali Emîrî Efendi'nin "Medhiye-i
Mevlânâ" isimli kasidesi, Konya'da
yayımlanan *Babalık* gazetesinin 18
Ağustos 1922 tarihli nüshasında
birinci sayfada yayımlanmıştır.
Babalık gazetesi medhiyenin son
kısmına: "İstanbul'da Millet Kütüp-
hanesinin nazırı Ali Emîrî Efendi
üstadımızın bilhassa Konya'ya ve
Mevlânâ'ya olan hürmetin şahidi şu
manzûmelerini derc-i sûtûn-i mef-
haret ederiz" notunu düşmüştür.
Eserin herhangi bir yerden iktibas
olduğuna dair bir kayıt yoktur.

Kasidenin aslının bulunduğu
yer *Ali Emîrî Divânı*'nda 4. kaside-
dir. *Ali Emîrî Divânı* ise Fatih Mil-
let Kütüphanesi Ali Emîrî, Man-
zum 38 numarada kayıtlıdır.

Ali Emîrî Efendi'nin 85 varak
ve rik'a hattıyla yazılan *Divânı*'nda
divanında sırasıyla kasideler, ta-
rihler, gazeller ve tahmisler olmak
üzere dört nazım şekli mevcut-
tur. Divan'da bir bir münâcaat,
bir naat-ı şerif, bir tevhid ve
münâcaat, bir naat-ı serife, İslam
büyükleri ile devrin devlet adam-
larına yazılmış yirmi kaside, yir-
mi üç tarih manzûmesi, dördü
nâtamam olmak üzere toplam yüz
altmış sekiz gazel, elli tahmis ve
son olarak (Arapça) Hz. Ömer'in

duası vardır.

Ali Emîrî Efendi, divanına bir
münâcaatla başlamış ardından
başta peygamberimiz olmak üze-
re dört halife için yazdığı naat böl-
ümü yer almıştır. Daha sonra din
ve devlet büyükleri için yazmış
olduğu kasideler yer almıştır. Bu
kasidelerden sonra ise "Tevârih"
kısmına yer verip ardından tek-
rar Tevhid ve münâcaat bölümü
yer almıştır. Bu bölümden son-
ra ise gazel tarzında yazılmış on
beş naata yer vererek gazeliyyât
kısmına geçmiştir. Divanın son
bölümünde ise çoğu akraba ya da
Diyarbakırlı şairler olmak üzere
elliye yakın şairin şiirine tahmis
yapmıştır. (Arslan, 86; Serin, 7)

Ali Emîrî *Divânı*'nda Mevlânâ
için yazmış olduğu "Mevlânâ" re-
difli dördüncü, kaside, yirmi beş
beyitten oluşmaktadır. Kaside,
aruzun "Mefâ'ilün, Mefâ'ilün,
Mefâ'ilün, Mefâ'ilün" kalıbyı-
la yazılmıştır. Bu kasidenin Ali
Emîrî Efendi tarafından yazılma-
sı onun Mevlânâ'dan ve özellikle
Mesnevî'sinden derinden etkilen-
diğini gösterir. O, Mevlânâ'nın
Mesnevî'sinin sıradan bir kitap
gibi değerlendirilmemesi gerek-
tiğini belirtir ve *Mesnevî*'nin her
beytinin Allah'ın kudret sırlarının
lisanı ve bilinmeyen hikmetleri-
nin tercümanı olarak vasıflandırır.

Aşağıda okuyacağınız kasi-
de Ali Emîrî'nin *Divânı*'nda olan
ve 1922'de *Babalık*'ta yayımlanan
"Medhiye-i Mevlânâ" kasidesi be-
yitleri tarafımızdan numaralandı-
rılmış ve bazı kelimelerin Türkçe
anlamları verilmiştir. Metnin La-
tin harflerine aktarılması esnasın-
da tam bir metin için *Babalık*'ta
yayımlanan kaside ile Arslan ve
Serin tarafından yapılan çalışma-
larla karşılaştırılmıştır.

MEDHIYE-İ MEVLANA

Mefâ'ülün Mefâ'ülün Mefâ'ülün Mefâ'ülün

- 1 Bilâd-ı Konya oldu matla-ı tâbân-ı Mevlânâ,
Bütün dünyayı tuttu şöhreti rahşân-ı Mevlânâ.
- 2 Kalur mâdûn-ı efkârında kayd-ı, mâ-dûn-i, mâsivâullâh,
Nedir yâ Rab, bu 'âli kudret-i irfân-ı Mevlânâ.
- 3 Sezâdır pertev-endâz-ı uyûn-i Cebrâil olsa,
Gubâr-ı kûy-i nûru'n- nur-ı izzü şân-ı Mevlânâ.
- 4 Meâli erdirir aynel-yakîne ehl-i idrâki,
Muallâdır serâpâ matla-ı Divân-ı Mevlânâ.
- 5 Bütün Divân-ı âli'l-âlinin her beyt-i mümtâzi,
Hakikat gülşeninde bir gül-i handân-ı Mevlânâ.
- 6 Yâhud edebiyât-ı nühkheldârının her beyt-i feyyâzi,
Rubûbiyet gülîstânında bir reyhân-ı Mevlânâ.
- 7 Olur, idrâk edenler, aşînâ-yı nükte-i tevhîd,
"Kitab-ı Mesnevi"dir öyle bir burhân-ı Mevlânâ.
- 8 Lisân-ı sîrr-i kudret, tercüman-ı gayb-ı hikmettir.
Değildir Mesnevi beyhude bir destân-ı Mevlânâ.
- 9 Budur ol bir kitâb-ı ekmel-i âlem ki her beyti,
Olur ayine-yi nûr-ı uluvv-i şân-ı Mevlânâ.
- 10 Olur bahs ittîği tûtîler İsrâfil u Mikâil,
Feza-yı arş-ı azam oldu Hindistân-ı Mevlânâ.
- 11 Eğer sarf eylese cevherlerin dünya ve mâ fihâ,
Tükenmez öyle çoktur vâridât-ı kân-ı Mevlânâ.
- 12 Cenâb-ı mürşid-i azâm Celâleddin-i Rûmi kim,
Olur idrâk-i kemâlinde cihân hayrân-ı Mevlânâ.
- 13 Kalır bu'd-ı mücerred zîr-i pâ-yı evvelîninde,
Fezâ-yı ma'rifette başkadır cevân-ı Mevlânâ.
- 14 Zamîri mahrem-i esrar-ı gaybü'l-gaybi Kur'an'dır,
Der-i feyzinde Cebrâil olur der-bân-ı Mevlânâ.
- 15 Selahaddin-i Zerkûb u Celâleddin-i Ergun'dur
Kıyâs eyle nedir bir kerre dervîşân-ı Mevlânâ.
- 16 İmâd-ı ümmet-i uzmâ, sirâc-ı millet-i beyzâ,
Olurlar dâimâ hem-meslek-i zi-şân-ı Mevlânâ.

مدحیہ مولانا

بارد قونیہ اولدی مطلع نابان مولانا
 بوون دنیایی طورتدی شهرت وختان مولانا
 قانور مادون اؤنکارنده قیدماسوايه
 نادر باب بوجالی قدرت عرفان مولانا
 سزادر بر تو انڈاز عیون جبرائیل اولسه
 غبار کوی نورالتور مزدشان مولانا
 مالی اردبر بر عین الیقینه اهل ادراک
 معلادر سرابا مطلع دیوان مولانا
 بوتون دیوان عالی العالمیک هریت ممانزی
 حقیقت کاشتنده برکل خندان مولانا
 یاخود ادبیات نغمه تداریک هریت فیاضی
 رویت کا-تائنده برزحمان مولانا
 اولور ادراک ایدنلر آشنایی نکتة تومید
 « کتاب شوی » در اوپه بر برهان مولانا
 اسان سر قدرت ترجمان غیب حکمتندو .
 دکادر مشوی بهوده بر-تاز مولانا
 بود اول برکتاب اکل عالم که هریتی
 اولور آیه نور علوشان مولانا
 اولور بحث ایشیری اطوطیلر اسرائیل و میکائیل
 فضای عرش اعظم اولدی هندستان مولانا
 ا کر صرف ایسه جوهرلرین دنیا و مافها
 توگمیز اوپه چوقدر واردت کان مولانا
 جاب سرشد اعظم « بلال الدین روی » کیم
 اولور ادراک کالنده جهان سیران مولانا
 قابر بعد مجرد ذر پای اولینت .
 فضای معرفتده بنه در جولان مولانا

ضمیری محرم اسرار غیب الیق « قرآن » در
 درویشنده جبرائیل اولور دربان مولانا
 « صلاح الدین ذکروب » در جلال الدین ارفقون در
 قیاس ایله نادر برکره درویشان مولانا
 محاد امت عظمیا سراج ملت یضنا
 اولورلر دتما همسنگ ذیشان مولانا
 انجیرلر آب کوثر چاربارک دست اظنندن
 اولانلر تشنه « آل عبا » عطشان مولانا
 دخول چنه بی شهبه عقیده اولور باعت
 پسر اولسه بر عبده جهانده نال مولانا
 سرورمدن سرتاجم اوره خورشید افلاک
 اکر بر کره اولسه قونیهدده مهمان مولانا
 اویالسه خوابدن دست ایدینده بولور موجود
 اکر رؤیاده اولسه آدمه احسان مولانا
 لسانده عمومک برق اوران لفظ « اطفا » در
 اکر تائنده واصل اولسه بر فرمان مولانا
 بو طالمن دکدر عبده منظور اولان اشیا
 وراي مسواد ساحة سیران مولانا
 سنک حدک دکل جنی اوزره وصف اتمک اساطین
 یقراي خانه پنیز نعمت بی بابان مولانا
 (امیری) قلدی بیچاره حزن برعملی دنیا
 آکا امداد ایدک ای - کوکلی باران مولانا
 اوقوندیجی « کتاب شوی » برعبده رنجورده
 دعالر ایلک ای . منتزخبران مولانا

- 17 İçerler âb-ı kevser çâr-ı yârin dest-i lütfundan,
Olanlar teşne-i "âl-i abâ" atşân-ı Mevlânâ.
- 18 Duhûl-i cennete bî-şübhe ukbâda olur bâis,
Müyesser olsa bir abde cihânda nân-ı Mevlânâ.
- 19 Sürurumdan ser-i tâcim ere hûrşîd-i eflâke,
Eğer bir kerre olsam Konya'da mihman-ı Mevlânâ.
- 20 Uyansa hâbdan dest-i ümîdinde bulur mevcûd,
Eğer rû'yada olsa âdeme ihsân-ı Mevlânâ.
- 21 Lisânında umûmun berk uran lafz-ı "eta'na"dır,
Eğer tâ Hind'e vâsıl olsa bir fermân-ı Mevlânâ.
- 22 Bu âlemden değıldir aynе manzûr olan eşya,
Verâ-yı mâsivâdır sâha-i seyrân-ı Mevlânâ.
- 23 Senin haddin değıl hak üzre vasf itmek o sultânı,
Yeter ey hâme bitmez nat-ı bi-pâyân-ı Mevlânâ.
- 24 (Emiri) kaldı biçâr ü hazîn bu gamlı dünyâda,
Anâ imdâd edin ey sevgili yârân-ı Mevlânâ
- 25 Okundukça "Kitâb-ı Mesnevî" bu abd-i rencûde
Duâlar eyleyin ey mesnevîhânân-ı Mevlânâ.

Ali Emîrî

KELİMELER:

Atşân: susamış; Burhân: delil;
der: kapı, der-bân: kapıcı;
dervîşân dervişler; Dest: el;
Eflâk: gökler; Gubâr: toz; Hâb:
Uyku, rüya; Hâme: kalem;
Handân: güleç; İmâd: direk;
Mâdûn: aşağı; Manzur: Bakılan,
dikkat çeken; Matla: doğuş yeri;
Matla': gazelin ilk beyti; Mih-
man: konuk; Nân: ekmek; Per-
tev: ışık; Rahşân: parlak; Teşne:
susuz; Varidât: kazanç

KAYNAKLAR:

ARSLAN Mustafa Uğurlu, Ali Emîri Efendi ve Dîvânı, (Yüksek Lisans Tezi), Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2008.

Babalık, 18 Ağustos 1922.

ÇELİK Kemal, Ali Emîri-Hayati-Şahsiyeti, Eserleri, (Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Ankara, 1988.

SERİN Sefer, Diyarbakırlı Ali Emîri Divanı, İnceleme-Metin, (Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2007.

TAYŞI M. Serhan, "Ali Emîri Efendi", TDV İslâm Ansiklopedisi (D.İ.A.), İstanbul, 1989, cilt: II, s. 390-391.

TEVFİKOĞLU Muhtar, Ali Emîri Efendi, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989.

Halit GÜLER

YERİN VE GÖĞÜN ORTAK YAPIMI KARACA ÖREN BARAJI

Bilmiyorum siz, Antalya Isparta arasındaki kara yoldan yakın zamanda hiç geçtiniz mi? Eğer hiç geçmemiş iseniz ilk fırsatta mutlaka gitmeyi deneyiniz. Çünkü ben gittim, hem de birkaç defa. Çek beğendim. Ben, beğendim sözcüğünü, bir de çok kelimesini ekleyerek her yer veya her şey için kullanmam. Burası için bilerek, seçerek, isteyerek ve hiçbir zorlama altında kalmadan kullanıyorum. Sanki hiçbir yer görmemiş gibi yazdığımı zannetmeyin. Elbette çok yer, hem de çok güzel yerler gördüm. Burası da o gördüğüm çok güzel ve insanın iç dünyasını ferahlatan, zihnini rahatlatan yerlerden birisi.

Aslında Antalya ve Isparta kara yolu çok uzun bir mesafe de değil. Keşke uzun olsaydı da dağ, tepe, vadi, göl ve yeşil ormanları seyrederek gitseydik. Uzunluğunun ne kadar olduğunu böyle yerlerde yolculuk yapmayı sevenler ve çok gezenler bilirler. Benim burada belirtmeme ihtiyacı yok. Esasen merakta etmedim. Yol uzun da olsa sıkılmadan, bıkmadan, usanmadan ve yorulmadan gidebilirsiniz. Yalnız bu kısa ve renkli mesafede çok enteresan ve bu yoldan gittiğimize değer yerler gördük. Onun için siz de o yoldan seyahat etme kararınızı lütfen değiştirmeyin.

Yine bir defasında Antalya'dan

Isparta'ya giderken 35. kilometrede ana yoldan sola saparak bir balık lokantasına uğramıştık. Acaba uğradıkları lokanta içkili miydi, içkisiz miydi diye vakit öldürmenize lüzum yok. Lokanta içkisizdi. Demek ki bizim gibiler için hazırlanmış güzel bir yer. Arabamızı uygun bir yere park ettikten sonra hafif hafif sallanan romantik bir asma köprüden karşıya geçerek lokantaya ulaşmıştık. İsterseniz köprünün tam ortasında durarak şarıl şarıl akan sular tarafından bembeyaz hale getirilmiş parlak kaya parçalarını da seyredebilirsiniz. Çünkü lokanta çayın karşı tarafında idi. Yerdeki çakıllar sayılacak şekilde tertemiz akan suyun üzerine muntazam konmuş masalardan birisine oturmuştuk. Tabiatta sanki başka güzel yer yokmuş gibi burasını da çok beğenmiş ve bir yazımda duygularımı dile getirmiştik. Sonra benim için değerli olan bu hevesle yazılmış makalemi maalesef kaybettim. Onun üzerine kaybolan makalem diye bir yazı daha yazdım. Böyle bir hatıraya konu olan yer, Isparta yolumuzun üzerinde olduğu için oradan geçerken bunları tekrar hatırladım.

Bu sefer, fazla vaktimiz olmadığı için o güzel yere uğrayamadık. Demek ki daha güzel ve daha cazip yerler görecekmiz. İyi ki uğramamışız.

Benim bu tarz duygusal yazılarıma fazla itibâr göstermeyin veya inanmayın. Çünkü bende memleketimin herhangi bir şirin köşesini gördüğüm zaman hemen beğenme ve başkalarına da beğendirmeye çalışma hastalığı var. Bu hastalığın bana veya başkalarına herhangi bir zararı yok ve tedavisi de mümkün değil.

Aslında gideceğimiz mesafe yukarda da belirttiğim gibi çok uzun değildi. Bucağa gitmek için başka yollar da olmasına rağmen biz, bu yolu tercih etmiştik. İyi de yapmışız. Bir şikayetimiz ve rahatsızlığımız yok. Görünce de anladık ki bu muhteşem manzara bu tercihi yapmamıza ve bu kararı vermemize değermiş.

Yol boyunca bize eşlik eden ve etrafımızı çevreleyen ve süsleyen yemyeşil ormanlarla kaplı tepeler, herhalde Toros Dağları. Bu Toros Dağları da benim gibi Anadolu'ya aşık ve sadık. Aşık, ama benden farkı Anadolu'ya her

köşesiyle ve önemli noktalarıyla sahip çıkması. Nereye giderseniz heybetli kayalarıyla, yeşil bayırlarıyla dimdik karşınıza çıkar. Ya yolunuzu keser veya yol verir, rehberlik yapar. Anadolu'yu gezmek ve görmek isteyenlerin; Toros Dağlarıyla iyi anlaşması ve kucaklaşması gerekir. Aksi takdirde bir yerde takılır kalırlar. Şu anda yazı yazdığım odamın penceresinden başımı kaldırıp uzaklara baktığım zaman biz buradayız der gibi Toros Dağlarını gördüğümü söylersem mübalağa etmiş sayılmam.

İşte böyle etrafımız dağlarla çevreli, yeşil tepelerle neşeli asfalt bir yolda güvenle ve keyifle ilerliyoruz. Yol arkadaşların kim diye sorarsanız sevgili ve birazcıkta arsız, huysuz torunlarım. Hele ki onlar da bana çekmişler ki bu yolculuğun keyifli geçtiğinin ve tabiat zenginliğinin farkındalar. Bucakta bir tanıdığın düğününe davetliyiz, oraya gidi-

yoruz. Dügün bahane. Amaç; sarrarmaya yüz tutmuş kırları görmek, yeşil vadiler ve çeşitli nedenlerle maalesef çıplak hale gelmiş tepeleri seyretmek. Amacımızın fazlasıyla gerçekleştiğini, göz zevkimizin doyum noktasıyla tatmin olduğu en güzel yerlerden birindeyiz. Bu tabiat zenginliğini ve güzelliğini bize bol bol veren Allah'a şükretmekten ve değerini anlamaya çalışmaktan başka ne gelir elimizden.

Trafiğin de rahatlığıyla keyifli kayıflı yolumuza devam ederken karşımıza uğramadan geçmeyin dercesine bir derya çıkıverdi. Derya dediğime bakmayın deniz olmadığı kesin. Nehre de benzermiyordu. Su taşkını hiç değildi. Krater gölünü de andırmiyordu.. Hülasa; her dördüne de benzermiyordu, ama güzeldi. Göller bölgesinde olduğumuza göre göl olabilir miydi? Açıkçası yoldaki manzaranın çevre güzelliği ve su ile birlikte zirveye ulaşmış şekliydi.

Yolumuz kısa ve gideceğimiz yere yaklaşmış olmamıza rağmen durmak ve nefeslemek zorunda kaldık. Böyle yapanlar yalnız biz değildik. Yerli yabancı bizden başkaları da vardı. Oracıkta birbirlerini tanımayan, ama orayı seven kalabalık bir tabiat hayranı cemaat oluşmuştu.

Karşımıza çıkan ve bize yolculuğumuza ara vermek zorunda bırakan yerin; Karaca Ören Barajı olduğunu öğrendik. Demek ki tahmin ettiklerimizden hiç birisi değilmiş, barajmış. Sulamada kullanılması amacıyla dağlar arasında biriktirilen su. Ne işlere yaradığını kullananlara sormak lazımdı.

Isparta yolunda ve Burdur il sınırları içerisinde idik. Bu yazıyı tashih etmek için çalıştığım evin balkonundan bile deve hörgücü gibi uzanmış uyumlu tepeleriyle yine Toros Dağlarını görüyordum. Nerede olursak olalım bu Toros Dağlarından kurtulmak mümkün değildi. Böyle yazınca da her yerde karşıma çıkan Taras Dağlarından rahatsız veya şikayetçi olduğumu falan da zannetmeyin.

Yol üzerindeki ve barajın hemen kenarındaki ilk dinlenme veya eğlenme tesisine uğradık. Arabamızı uygun bir yere park ettikten sonra kendimi alamayarak tesisle baraj arasındaki patika yolda yürümeye başladım. Torunlarım beni değil salıncakların ve kaydırakların bulunduğu yeri tercih ettiler. Sağ tarafımda barajın engin suları, sol tarafımda kır kahvesinin uzun masaları olduğu halde biraz yürüdüm. Çok uzaklaşmadan konum itibarıyla şanslı bir köyün uzantısı olduğunu tahmin ettiğim gayrı muntazam evler çıktı karşıma. Bahçesinde çok olmasa da meyvesi kırmış nar ağaçları da vardı. Meyvelere dokunmadım yani koparmadım. İsteseydim belki verirlerdi onu da yapmadım. Meskun bir sahaya girdiğimin farkına vararak hemen geri döndüm. Yol arkadaşlarımla yanına gelince burasının Gölbaşı olduğunu öğrendim. Bucak'ta kendilerine misafir olacağımız kişiler, bizi karşılamak için sağ olsunlar buraya kadar gelmişlerdi.

Baraj sularını, daha doğrusu aşağıdaki güzel manzarayı rahat görebileceğimiz önümüz açık tepesi bir yere oturduk. Çayımızı yudumlarlarken aşağıda suya aşık

göle doğru uzanmış yamaçlardaki yeşilliği seyrediyorduk. Bulduğumuz yer yerli ve yabancı turistlerce boş masa kalmayacak şekilde dolu idi. Gölün sularında yer yer sanki bir ada etrafında demirlemiş gibi küme küme balıkçı tekneleri görülüyordu. Demek ki gölde teknelere yetecek ve geçimlerini sağlayacak kadar balık vardı. Bildiğim kadarıyla bu yörenin halkı suya ve balıkçılığa pek alışık değildi. Öyle anlaşılıyor ki şartlar, onları da alıştırmıştı. Yoksa bu balıkçılar Karadeniz'den gelmiş olmasınlar. Olmaz demeyin, kendilerine sormadık ama olur mu olur. O işleri düşünmeye fırsat vermeyecek şekilde hoş bir kır manzarası çevreye hakim.

Ne yapalım ki oradan ayrılmak zorunda idik. Yalnız bizi karşılayan genç arkadaşımız; "Bura-

sı ne ki, biraz sonra sizi barajın tamamını bir anda daha geniş ve rahat görebileceğimiz bir tepeye çıkaracağım. Gölün tamamını bir bakışta bir bütün olarak oradan seyredeceğiz." dedi. Oraya bir an önce gitmek için bulduğumuz yerden ayrıldık.

Bir müddet gittikten sonra yoldan sağa saptık. Üniformalı bir nöbetçinin durduğu güvenlik noktasından geçerek o zirve noktaya ulaşabilmek için dağa tırmanmaya başladık. Biraz yorucu olsa da yaptığımız tırmanıştan hiç pişman değildik. Çünkü her yerin ve her şeyin ayrı bir güzelliği vardı. Baraj idaresinin bulunduğu yerden geçiyorduk. Virajlı asfalt yolda biraz daha ilerledikten sonra önümüze köy olabileceğini tahmin ettiğimiz bakımsız evler çıktı. O binaların son noktasında sürpriz bir şekilde

yolumuz bitti. Devam etmek için yürüyerek gitmek zorunda idik. Biz de arabalarımızı uygun bir yere bırakarak tepeye doğru yürümeye başladık. Evler vardı ama nedense ortalıkta canlı görünmüyordu. O sırada yanımıza yaşlı bir köylü kadını geldi. Selâmlaştıktan, hal ve hatır sorduktan sonra kadının o köylü olduğunu öğrendik. Burası çevresindeki dağları zevkle aşarak yol aldığımız ve ulaştığımız, buraya ismini veren Karaca Ören Köyü imiş. Kadına sormadık, ama köyde ilkokul olduğunu zannetmiyorum, bakımsız da olsa minareli bir camileri vardı. Biz orada iken tepelerde yankılanan. buraların gerçek sahibinin kim olduğunu hatırlatan ve çevreyi namaza davet eden öğle ezanı okundu. Demek ki bu tepeler ve ormanlar sahipsiz değildi. Dağlar, ağaçlar, kurtlar, kuşlar ve sularla birlikte biz de ezanı huşu ile dinledik. Ezan biterken uç noktada al bayrağımızın şerefle dalgalanmakta olduğunu gördük., Uzaktan görülen minare boyunca dalgalanan bayrağımızla güzellik tamamlanmıştı. Ezan ve bayrak. Bunlarsız ömür çekilmez, bunlarsız bu tepelerde korkusuzca gezilmez, bunlarsız vatan topraklarında hiçbir yer olmaz.

Tepenin uç noktasına, al bayrağımızın dalgalandığı noktaya gitmeden önce tepelerin ve buraların fahri bekliliğini yapan sıcak bakışlı kadınla biraz konuştuk:

Kadın bu köylüymüş, kış yaz burada kalıyorlarmış. Geçim kaynakları belli ki birkaç inek, dağda otlayan birkaç keçi ve varsa gençlerin barajdan tuttıkları balık. Kadının çoğu erkek on dört ço-

cuğu varmış. Demek ki köyün neredeyse dörtte bir nüfusunu, belki de yarısını bu aile oluşturuyor. On sekiz yaşında bir erkek çocuğu balık tutmak için sandalla açıldığı gölde boğulmuş. Kadının acısını tazelememek için olayı fazla deşelemedik. Öyle anlaşılıyor ki; barajın verdiği olduğu gibi ara sıra aldığı da oluyormuş. Zaman zaman bu tepeye yabancı turistler de geliyorlarmış. Kadıncağız, onlara satmak için barakamsı bir yere bir şeyler koymuş. Az da olsa satış oluyor deyince sanki kendimiz satıyormuşuz gibi sevindik. Vaktimiz az olduğu için sohbe ihtiyacı duyduğu halinden belli olan kadınla daha fazla konuşamadık. Keşke konuşabilseydik. Kadıncağızın ıssız ve sessiz dağ başında yalnız geçen hayat serüvenini merakla ve dikkatle dinler size de yazardım. Kimsenin olmadığı, vasitanın geçmediği, köpek sesinin, at kışnemesinin duyulmadığı, ormancının bile uğramadığı o dağ başında bakalım kadının başından daha neler geçti. Doğrusu dinlemeye değerdi.

Söz buraya gelmişken barajı tepeden seyre başlamadan önce yukarıdaki yazdıklarım birkaç cümle daha eklemek isterim:

Kadınla bulduğumuz ve konuştuğumuz yer bir köy. Ormanla evlerinin iç içe olduğu dağ köylerinden bir köy. Diğer köyler gibi aynı sosyal haklara ve statüye sahip. Buna rağmen ne evi belli, ne yolu belli ve ne de bahçe sınırları belli. Dallarının üzerine abanmış ağaç dallarından bir yaprak koparsa belki de suç işlenmiş olur. Görünüşte sanki ormanın tamamı bunların. Belki de bu

ağaç bolluğu içerisinde bir dal kesme hakları bile yoktur. Bu köy kaç hane bilmiyorum. Köyden ziyade yazın gelinen ve kışın terk edilen bir yaylaya benziyor. Herhalde görebildiğimiz ve göremediğimiz evleriyle yirmi haneyi geçmez. Acaba bu köye daha muntazam bir şekil verilemez mi? Kentsel dönüşüm veya TOKİ bu hızla buralara kadar gelemez mi? Üstelik bu köye ara sıra turistlerde geliyormuş. Güzelliğin ve yeşilliğin zirveye çıktığı türün örnek köyü olamaz mı?

Gelin köyün meselelerini ve ihtiyaçlarını ilgililere bırakalım. Onların çektiği sıkıntı yeter, bir sıkıntı da biz çekmeyelim. Aslında ilgililere de söyleyecek çok bir şey yok. Adamlar bu dağların arasına ve belki de köyün arazisine koskoca bir baraj kondurmuşlar. Daha ne yapsınlar. Köyün meselelerini de başkaları halletsin. Sulanacak arazileri olmasa da hiç olmazsa barajları var ve balık tutuyorlar.

Şanlı bayrağımızın al al dalgalandığı uç noktaya doğru aşağıya düşmemek için dikkatli ve temkinli adımlarla yürüyoruz. Yürürken de düşünüyoruz. Büyük şehir meydanlarında on binlerce insana konuşan politikacılar gelip bir de meydansız ve sokaksız şu köydeki on dört çocuklu kadına konuşsalar diye. Onların kadına söyleyecekleri var mı bilmiyorum, ama kadının onlara söyleyeceği çok şey mutlaka vardır. Eğer buraya uğrama erdemini gösterebilirlerse.

Bu yerleşim merkezinde fazla bina görülmüyordu. Binalar zaten görülecek yükseklikte değil-

di. Ağaçlar binalardan yüksekti.- Ama ne olursa olsun , ne denirse densin ismi yine de köydü. Köy çok güvenli ve sevimli bir noktada idi. Baraj ne kadar yükselirse yükselsin tsunami olmaz ve köye zarar veremezdi. Tsunami bile olsa dalgaların köye ulaşması mümkün değildi. Köy o kadar yüksekte ki kenara yaklaşıp uçuruma bakamıyorduk. Ne kadar yağmur yağarsa yağsın sel baskını, ne kadar kar yağarsa yağsın üşüme korkusu yoktu. Yağmur suları sessizce baraja akar giderdi. Ormandan odunları bolca yakar ve ısınırlardı. Bu köyde toprak kayması, kaya yuvarlanması da olmazdı. Turistler nasıl olduyorsa dağ başında bu güvenli bölgeyi tespit etmişler, ara sıra buraya geliyorlar ve yalnız kadına misafir oluyorlarmış.

Nihayet cesaretimizi toplayarak bayrağımızın şerefle dalgalandığı kayalığa kadar yürüdük. En dar, en uç yer ve en uç nokta-Bayrakla aramızda derin bir yar vardı. Bu yarın üzerine köprü gibi uzatılan tahta kalasa dikkatle basarak geçtik. Aşağıdaki manzara müthişti ve görmek için tepelere tırmanmaya ve kalaslı tehlikeli yarlardan geçmeye değirdi. Göle ne kadar bakarsan bak usanılmıyor ve, seyre doyum olmuyordu. Aşağıda yine balıkçı teknelerinden oluşan adacıklar görülmüyordu. Karşı tepelerin yemyeşil uzantıları barajın sularına kadar ulaşıyordu. Daha doğrusu o tepeler olmasa baraj da olmazdı. Aşağıdaki manzara sanki Cennetten bir köşe. Cenab-ı Hak barajı öyle bir güzellikle donatmış ki sanki biz kullarına Cenneti hatırlatıyordu. Bu güzeleği

bakarak Cennetin nasıl bir yer olabileceğini düşünün. Bu güzellikler Cennetin yanında hiç mesabesinde olacağına göre Cennetin nasıl bir yer olabileceğini hayal edin demek istiyordu.

Burasını gördükten sonra Alp Dağlarındaki yeşilliğin verdiği muhteşem manzaraya imrenmez oldum. Almanya'nın Füssen şehrindeki dağlar arasındaki şatoların selâmladığı harika gölü düşünmez oldum. Abant Gölü bile bu manzara karşısında sö-nük kalırdı.

Okuyucularım bilirler ben tabiatla ilgili yazılarımda güzelliklerin, insan elinin değmediği ve zevklerinin karışmadığı yerlerde kalmış olduğunu yazardım. Aslında tabiat çok güzel. Ne yazık ki onu çirkinleştiren ve yaşanmaz hale getiren maalesef bizleriz. Burasını gördükten sonra neredeyse bu düşüncemden de vaz geçtim. Buradaki insan zevki, emeği ve eli karışarak meydana getirilen muhteşem manzara, hayran kaldığım o yabancı güzellikleri aratmıyor. Aslında iklim harikası ve arazi zengini Anadolu'nun her köşesi böyle. Bir de hizmetimiz, niyetimiz güzel, gayretimiz dürüst ve yeterli olsa.

Karaca Ören Köyünü sessizliğiyle ve yalnızlığıyla, muhteşem manzarasıyla sakinlerine bırakarak oradan ayrıldık. Yeşil tepeler arasında yol alarak Bucağa ulaştık. Şehre girince hiç kimseye bir şey sormadan davul sesinin geldiği tarafa yöneldik. Böylece düğün evine kolayca ulaştık. Orada da bizi caddenin ortasında dalgalanan bayrağımız karşıladı.

Bayrağımız olmasa biz ne yaparız. Düğünde, dernekte bay-

rak, cenazede bayrak, hacı karşılamada bayrak, asker uğurlamada bayrak, tepelerde, sınırlarda, kalelerde bayrak, bayramlarda bayrak. rüyalarımızda bayrak. Gerçekten bayrağımız olmasa biz ne yaparız. Yapacağımız bir şey yok. Bayrak olmayınca biz de olmayız.

Düğün evine bayrağımız ve davul rehberliğinde ulaştık. Düğün yemeğini davul sesleriyle iş-tahla yedikten sonra düğün sahiplerini tebrik ederek ve gençlere saadetler dileyerek oradan da ayrıldık.

Memleketimizin her köşesi rahatlıkla, huzurla gezilebilecek, görülebilecek ve kalınabilecek hale getirilirse herhalde dünyanın en çok turist çeken ülkelerinden birisi de biz oluruz. Bayrağımızın dalgalandığı noktadan serin sulara bakarken insan neler düşünmüyor neler. Bayrağımız bu tepede nöbetçi falan olmadığı halde onurla dalgalanıyor. Hain eller çok şükür buralara kadar uzanamıyor. Bu vatanın her köşesi böyle olmalı. Bayrağımız her kalede, her tepede ve sınır boylarında korkusuzca ve hürce dalgalanabilmeli. Tarih boyunca onun gölgesinde ve himayesinde yaşayanlar, onun temsil ettiği toprakların nimetini yiyenler, havasını teneffüs edenler maalesef bugün ona kafa tutar ve el kaldırır hale geldiler. O isyan ve inkâr bayrağı değil, itaat, sevgi ve hizmet bayrağıdır. Büyük şairimiz Arif Nihat Asya'nın dediği gibi:

Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır,

Toprak, eğer uğranda ölen varsa vatandır.

Çok şükür bizim bayrağımız bayrak ve toprağımız vatandır.